

KURIER WILEŃSKI

DZIENNIK NIEZALEŻNY

Rok założenia 1840

nr 210 (13503)

Piątek, 30 października 1998 r.

cena 1 Lt

DZIS W NUMERZE:

Goście z Częstochowy - w redakcji „Kuriera Wileńskiego”; z Wilna przez Szesztoki do Warszawy - str.14
Aktualności - str.2
Imprezy z udziałem „KW” - str.3
Program telewizyjny - str.5,6,7,8
Problem dnia - zwrot ziemi, czyli ciąg dalszy listy; sport - str.9
Pamięć. Odnowienie grobów na Cmentarzu Bernardyńskim - str.10
Dzień Zaduszny na Wawelu - str.11

BANK PEKAO S.A.
Grupa PEKAO S.A.

Przedstawicielstwo w Wilnie
Palangos 1/10 - 16, 2001 Wilno
Tel./fax 61-15-41, 22-38-44

Goście redakcji

PRZYBLIŻYĆ ŻYCIE LITWY...

Razem z grupą młodzieży z Częstochowy do naszego miasta przybyli przedstawiciele Urzędu Wojewódzkiego tego miasta, którzy w naszym programie znaleźli czas na odwiedzenie również redakcji. Byli to: Dariusz Ciszewski, doradca polityczny wojewo-

dy częstochowskiego, mgr Teresa Kaczor, dyrektor wydziału promocji oraz współpracy regionalnej i zagranicznej oraz Edyta Motyl z Katolickiej Rozgłośni Radiowej „Fiat”.

- Kontakty przyjaźni i współpracy łączą nasze miasto z Szawłami na Litwie

od roku 1990. Zostały one udokumentowane odpowiednim porozumieniem obejmującym różne dziedziny życia.

(Dokończenie na str. 2)

NA ZDJĘCIU: pamiątkowe zdjęcie w murach redakcji.

Fot. Marian Paluszkiwicz

V. Adamkus - w Danii

O członkostwie w UE ...

„Zdając sobie sprawę z członkostwa w UE oraz związanej z tym odpowiedzialności, doskonale rozumiemy, że również musimy wnieść swój wkład do tego procesu. Za jeden z największych sukcesów Litwy uznalibyśmy jej dobre stosunki z sąsiadami” - stwierdził przebywający w Kopenhadze prezydent Litwy we wczorajszym przemówieniu w Duńskim Instytucie Stosunków Międzynarodowych.

V. Adamkus odnotował, że Litwa aktywnie wykazuje swą gotowość do kulturowania stabilności oraz wzajemnego zaufania, utrzymując dobre stosunki z Rosją, szanując prawa człowieka i przy czynając się do współpracy regionalnej.

„Jestemny dostatecznie przygotowani do rozpoczęcia negocjacji w sprawie członkostwa w Unii Europejskiej. Dobra podstawa tego jest szybko rozwijająca się gospodarka litewska” stwierdził prezydent, dodając, że oficjalnie Wilno oczekuje od grudnia wiedeńskiego szczytu UE pozytywny odpowiedź w związku z dążeniem Litwy do rozpoczęcia negocjacji.

... „Litewskie prawo sprzyja interesom inwestorów”

Prezydent Valdas Adamkus twierdzi, że makroekonomiczna polityka Litwy jest zorientowana na rozwój przedsiębiorczości i inwestycji, a prawo sprzyja interesom inwestorów. Toteż podczas wczorajszego przemówienia w Duńskiej Izbie Handlowo-Przemysłowej prezydent wywiał zebranych tam przedsiębiorców duńskich do aktywniejszego inwestowania na Litwie, rozwoju handlu.

(Dokończenie na str. 2)

WYGRYWA TEN, KTO JEST LEPSZY I SZYBSZY

Wsiądź do pociągu Wilno - Szesztoki...

„Wsiądź do pociągu byle jakiego...” - śpiewa Maryla Rodowicz, a pracownicy Kolei Wileńskiej proponują... wsiąść do pociągu jadącego do Warszawy przez Szesztoki. Obecnie pasażerowie,

jeżeli decydują się na podróż pociągiem, mają do wyboru - jechać tradycyjną trasą przez Porzece, Grodno czy pomijając Białoruś, udać się przez litewsko-polską granicę. Tylko że wielu podró-

nych, od kiedy zaczęły kursować do Warszawy, imnych miast polskich autobusy państwowe i rywalizujące z nimi - prywatne, zdecydowanie wybiera autokary.

(Dokończenie na str. 4)

Fundusz Wspierania „Kuriera Wileńskiego”

Podajemy nazwiska kolejnych ofiarodawców:

Waldemar LIPKA-CHUDZIK (Warszawa), poprzedni konsul RP w Wilnie - 100 USD.

Serdecznie dziękujemy.

Chętni pójścia w ich ślady (na życzenie zachowujemy anonimowość), mogą się zgłosić pod adresem redakcji „Kuriera Wileńskiego”: Laisves pr. 60, 2056 Vilnius, ew. tel. 42-79-01, 42-79-49.

Na prośbę Czytelników podajemy konto bankowe „KW”, na które można przelać pieniądze: Lietuvos taupomasis bankas Sostines skyrius

Paszilaicziui Klientu Aptarnavimo Poskyris

(LTB Sostines sk. Paszilaicziui KAP)

kodas 60111, sąskaita nr 1129001102

valiutine sąskaita nr 1871006099. UAB „Kurier Wileński”

Przelewu na konto walutowe można dokonać za pośrednictwem Kredyt BANK SA, Warszawa oraz w oddziałach tego banku w Polsce.

POLSKIE LINIE LOTNICZE - POLISH AIRLINES

Dogodne połączenia z Wilna przez Warszawę do:
Athens,
New York,
Chicago,
Los Angeles,
Pekin,
Ist am bul,
Tel Aviv.

Wilno, tel. 73-90-20.
(Zam. 359)

100 LAT - Z OKAZJI 10-LECIA

Serdecznie życzymy tradycyjnych polskich 100 lat - kierownictwu, wszystkim pracownikom i maturalińskim przedszkola nr 169 „Wójciszki” („Wiaterek”) - z okazji 10-lecia tej placówki.

Życie i praca w szczęściu, zdrowiu oraz wszelkiej pomyślności. Niech w Waszym przedszkolu wyrosnie kolejne pokolenie czytelników naszego dziennika.

Redakcja „Kuriera Wileńskiego”

Niedzielne Msze Św. w języku polskim w kościołach Wileńszczyzny

Ejszyski - kościół Wniebowstąpienia Chrystusa (tel. 8-250-5-67-27) - godz. 9.00, 12.00.

Jaszuny - kościół św. Anny (tel. 8-250-5-56-78) - godz. 11.00.

Rudomino - kościół MB Dobrej Rady (tel. 56-41-41) - o godz. 9.00, 13.00.

Rukojnie - kościół św. Michała Archanioła (tel. 58-22-68) - godz. 9.00, 10.30.

Rudniki - kościół Trójcy Św. (tel. 8-250-4-79-22) - godz. 11.00.

Rzesza - kościół św. Stanisława (tel. 58-93-55) - godz. 8.00, 11.30.

Szumsk - kościół św. Michała Archanioła (tel. 53-21-91) - godz. 8.15, 12.00 (10.00 - w Kowaleczkach).

Suderwa - Kościół Trójcy Św. (tel. 59-02-87) - godz. 9.30, 12.30.

Sużany - kościół św. Feliksa (tel. 55-02-36) - godz. 11.30, 13.00.

Mejszagola - kościół Wniebowzięcia NMP (tel. 58-42-00, 58-44-93) - godz. 10.00.

Mickuny - kościół Wniebowzięcia NMP (tel. 59-63-97) - godz. 9.00, 11.00.

Miedniki - kościół Trójcy Św. / Św. Kazimierza (tel. 59-72-69) - godz. 9.00, 12.15.

Niemenczyn - kościół św. Michała Archanioła (tel. 57-10-47) - godz. 9.00, 10.30.

Landwarów - kościół Zwiastowania NMP (tel. 238-2-81-41) - godz. 10.00.

Powieworka - kościół św. Kazimierza - godz. 10.00.

Podbrodzie - kościół św. Józefa (tel. 8-217-5-45-14) - godz. 13.30.

Korkożyński - kościół św. Piotra i Pawła - godz. 15.30.

Turgiele - kościół Wniebowzięcia NMP (tel. 8-250-4-13-30) - godz. 9.00.

J. L.

Z Brzeska do Druskiенок

Pierwszy, ale na pewno nie ostatni

Przedwczoraj mieszkańcy Wilna mogli zauważyć na ulicach swego grodu niespotykany dotąd samochód - śmieciarkę, który jeździł po ulicach większych i mniejszych, "wiskając się" na najwęższe, ale bynajmniej nie zabierając śmieci. Nie w tym zresztą dziwnego, że jeździł na drugiej połowie listopada, Wilno wyprzedziło Druskieniki, bo właśnie tam wczoraj nastąpiła niecodzienna uroczystość przekazania miejscowemu przedsiębiorstwu komunalnemu śmieciarki SK-1, który na Litwę dotarł z Brzeska (Polska). Jego drogę na litewską ziemię ugotowała ZSA "Polskie Domy Handlowe", pod patronatem przedstawicieli na Litwie, dyrektora generalnego spółki Zbigniewa Nogala. Przy okazji przypominamy, że niespełna przed miesiącem spółka ta była inicjatorem przeprowadzenia wystawy polskiego

sprzętu motoryzacyjnego, gdzie specjaliści mogli się zapoznać z najnowszymi propozycjami producentów polskich.

Samochód SK-1 (zdjęcie), o którym to jest mowa, charakteryzuje się nowoczesnymi rozwiązaniami konstrukcyjnymi. Przeznaczony jest w zasadzie do opróżniania kontenerów, co jest szczególnie aktualne obecnie, gdy kontenery powróciły do łask, czyli znalazły się prawie w każdej dzielnicy stołecznej. Skrzynia ładunkowa śmieciarki pozwala na załadunek odpadów z 7-8 kontenerów. O jego walorach wiedzą dziś specjaliści, a w najbliższym czasie na pewno przekonają się mieszkańcy miast, w których samochodów będzie pracował. A w pierwszą kolej Druskieniki, gdzie śmieciarka już rozpoczęła pracę. Przekazanie samochodu dla gospodarzy zdrowiska litewskiego dokonał mgr inż. Tomasz Adamczyk z Zakładu Naprawczego Taboru Samochodowego i Sprzętu w Brzesku.

H.G.

Dzisiaj w Celi Konrada i na dziedzińcu Klasztoru Bazylianów Dwa spojrzenia na "Dziady" Adama Mickiewicza

Dzisiejszy wieczór w Celi Konrada i na dziedzińcu Klasztoru Bazylianów (Ostrobramska 7) wejdzie pewnie do historii Mickiewiczowskich inscenizacji. Jest on finałowym akcentem Wileńskiego Jesiennego Forum Teatralnego, poświęconego nadaniu litewskiemu teatrowi akademickiemu miana Narodowego oraz 200. rocznicy urodzin Adama Mickiewicza. O godz. 17.00 w Celi rozpocznie się przedstawienie III części "Dziadów" w wykonaniu aktorów polskich i litewskich - z Krakowskiego Teatru Nowa Huta i Litewskiego Narodowego Teatru Dramatycznego (wczoraj "Dziady" zaprezentowane zostały na jego scenie). Następnie

widzowie wyjdą z sali i będą mogli obejrzeć widowisko muzyczne według tej sztuki, zrealizowane przez trupę teatru "Miraklis" w reżyserii Vegi Vaicziunaitė. Jest ona także autorką oprawy plastycznej, muzykę napisał kompozytor Mieczysław Litwiński. Następnie widzowie z dziedzińca udadzą się do Celi Konrada, gdzie o godz. 19.30 "Dziady" pokazane zostaną po raz drugi.

Ten wielki polsko-litewski projekt doszedł do skutku dzięki sponsorom: ministerstwu kultury obu krajów, UNESCO, Fundacji Browarów Heweliusz. Swoją finansową wkład wniósł także inne organizacje i instytucje. Stronę litewską przedsięwzięcie to kosztowało 40 tys. litów, stronę polską - 40 tys. zł. Jak zaznaczył Ryszard Badoń - dyrektor Instytutu Polskiego w Wilnie, to wspólnie wielkie przedsięwzięcie powinno zaowocować dalszymi kontaktami obu scen. Ekipa polska, która przybyła do Wilna, jest zdania, że spektakl należy pokazać w Polsce.

H. J.

NA ZDJECIU: w Instytucie Polskim w Wilnie spotkali się z prasą wileńską realizatorzy i aktorzy Mickiewiczowskich "Dziadów". (Od prawej) - Jacek Fedorowicz, Ryszard Badoń - dyr. Instytutu Polskiego, Jerzy Treła, Marek Wrona i Lukasz Kos.

Fot. Tadeusz Ważniewicz

V. Adamkus - w Danii

(Dokończenie ze str. 1)

Pod względem inwestycji w gospodarke litewską Dania zajmuje obecnie szóste miejsce wśród innych państw, ustępując miejsca Stanom Zjednoczonym, Niemcom, Wielkiej Brytanii, Szwecji i Finlandii. Inwestycje duńskie przekraczają 70 mln USD. Najwięksi inwestorzy duńscy na Litwie - to "Dansk Olie Og Naturgas", "TeleDenmark", "Odin Energi", "Odense Steel Shipyard". Duński koncern "Danisco" niedawno został inwestorem strategicznym w przemyśle cukrowniczym Litwy.

V. Adamkus przedsiębiorcom duńskim powiedział, że Litwa jest bardzo zainteresowana rozwojem eksportu swych towarów do Danii. "Możemy zaoferować jakościową produkcję przemysłową i rolną" - stwierdził prezydent, przypominając, że Litwa w okresie międzywojennym była jednym z największych partnerów han-

dlowych Danii w dziedzinie rolnictwa.

V. Adamkus, określał dwustronne stosunki litewsko-duńskie, wyraził zaudowolenie z ich przyjaznego charakteru. "Dania konsekwentnie i aktywnie popierała i popiera słuszne życzenie Litwy integracji z strukturami europejskimi i transatlantyckimi. Nasze państwa zawarły wszystkie podstawowe umowy dwustronne. Rozwinięły handel, turystykę, wzrosły inwestycje, nawiązane zostały ściśle kontakty rządowe i pozarządowe" - powiedział przywódca Litwy, dodając, że "wiele już zrobiono, ale jeszcze więcej należy zrobić".

... Spotkanie z przewodniczącym parlamentu duńskiego

Podczas finansowego spotkania prezydenta Litwy Valdisa Adamkusa z przewodniczącym duńskiego Folke-

tingu (parlamentu) Ivarsem Hansenem odnotowano dosyć intensywny rozwój dwustronnych stosunków.

W swoim przemówieniu I. Hansen przypomniał, że Dania była drugim po Islandii państwem, które w 1991 r. uznało niepodległość Litwy. V. Adamkus podziękował Danii "za ten bardzo śmiały, jak na ówczesne warunki, krok.

V. Adamkus miał również krótkie spotkanie z przedstawicielami frakcji Folketingu

A propos, do gmachu parlamentu z polskiej Izby Przemysłowo-Handlowej V. Adamkus z towarzyszącą mu delegacją przybył pieszko, podziwiając starówkę Kopenhagi. Pogoda w stolicy duńskiej była wczoraj słoneczna, aczkolwiek wietrzna.

Po odwiedzeniu Folketingu prezydent Litwy w hotelu "Radisson Sas Royal" udzielił wywiadu duńskiemu dziennikowi "Politiken".

W południe V. Adamkus udał się do zamiejsciej rezydencji królowej duńskiej Margarety II, do pałacu fredensborgskiego, położonego w odległości około 40 km od Kopenhagi. Tam przywódcą litewski zaproszony został przez królową na obiad. (ELTA)

Firma zatrudni:

- głównego księgowego i księgowego,
- konsultanta do spraw sprzedaży i marketingu.

Zgłoszenia są przyjmowane pod numerem: 25-05-80.

Prosimy o nadesłanie CV pod numerem faxu: 26-10-36.

(Zam. 618)

Przybliżyć życie Litwy...

(Dokończenie ze str. 1)

- Tym niemniej nie oznacza to, że mieszkańcy Częstochowy są doskonale obeznani z realiami i dniem dzisiejszym Litwy, wręcz odwrotnie, wiedza o Litwie, ludziach tu mieszkających, jest na pewno niedostateczna, a czasami nawet wręcz wypaczona, dlatego zdecydowaliśmy się przyjechać, by na miejscu spenetrować sprawy życia codziennego. Oczywiście, bardzo interesują nas problemy naszych rodaków-Polaków mieszkających na Litwie - od tego rozpoczęli rozmowę nasi goście. - Odwiedziliśmy rejon sołeczniczy, zostaliśmy również przyjęci przez mera rejonu wileńskiego Leokadię Januszauskienę. Pozwoliło to nam przybliżyć i urealnić życie naszych rodaków, zapoznać się w jakich dzie-

dzinach moglibyśmy współpracować i działać. Jak już była mowa, przyjechaliliśmy razem z grupą młodzieżową, słuchaczami liceów plastycznych naszego miasta, którzy tu mają plener malarski. Po powrocie zorganizują aukcję prac. Uzyskane fundusze zostaną przeznaczone na tablice upamiętniające dawnych nauczycieli Częstochowy, wywiezionych, skazanych. Jest to jedna tylko akcja, podobne moglibyśmy razem przeprowadzać. To samo dotyczy różnych dziedzin życia, nie tylko kulturalnego, ale też biznesu.

Gości interesowało też życie codzienne naszego pisma, poruszana przez dziennikarzy tematyka.

Wczoraj odwiedzili Kowno. Dziś wracają do domu.

Helena GLADKOWSKA

Imprezy w Warszawie i Łomży z udziałem „Kuriera”

Muzeum Literatury

Skorzystaliśmy z zaproszenia dyrektora Muzeum Literatury im. A. Mickiewicza w Warszawie Janusza Odrowąża-Pieniążka i zwidzieliśmy otwartą tutaj wystawę jubileuszową „Adam Mickiewicz 1798-1855”

Przygotowania do jej zrealizowania trwały od 1995 roku. Ekspozycja w siedzibie Muzeum wystawę, zainaugurowaną na początku lat osiemdziesiątych.

Wystawa uwzględniła najnowszy stan badań Mickiewiczowskich, odpowiada potrzebom najliczniejszej grupy zwiedzających - młodzieży szkolnej i akademickiej, jest znacznie bogatsza niż wystawa poprzednia z 1983 roku w ekspozycje pozyskane w ciągu ostatnich dwudziestu lat.

Muzeum Literatury od początku 1997 roku poddane zostało szeroko zakrojonej remoncie, który objął sale wystawiennicze przeznaczone pod nową, stałą ekspozycję. W wyniku tego remontu uzyskany został odpowiedni poziom konserwatorski, konieczny do udostępniania muzealiów; zwiedzający mogą zapoznawać się ze zbiorami w bardziej komfortowych warunkach.

Organizacja wystawy przyniosła wymierne dla kultury polskiej korzyści. W związku z pracami przygotowaliśmy do niej podjęto bezprecedensową, jeśli chodzi o zakres i gruntowność, konserwację muzealiów związanych z Mickiewiczem i epoką romantyzmu. Wiele z pamiętek podanych zostało ingerencji konserwatora po raz pierwszy. W ekspozycji zaprezentowano liczne z nich, nie oglądane do tej pory przez publiczność.

Na wystawie wykorzystano 55 obrazów olejnych, ponad 150 grafik XIX-wiecznych, ponad 130 obiektów z zakresu medalierstwa, rzeźby i rzemiosła artystycznego oraz ponad 50 podobizn autorów i druków. Łącznie wykorzystano ponad 420 obiektów.

Wystawa prezentuje biografię i twórczość autora „Pana Tadeusza”. Ekspozycja, Mickiewiczowskie pamiątki, rękopisy oraz poważna część kolekcji romantycznej Muzeum Literatury zajmują 6 sal ekspozycyjnych.

W sali pierwszej („Miej serce...”) ukazany jest kontekst historyczny i intelektualny pierwszych lat XIX wieku, działalność kształcąca się w Wilnie młodzieży oraz początek polskiego romantyzmu, wpisującego się z uwzględnieniem specyfiki Polski, w dzieje romantyzmu europejskiego.

Sala druga („Porzuceni na świata lodowatym końcu...”) przybliżyła bardzo owocny twórczo okres zesłańczego pobytu Mickiewicza w Rosji. Badacze określają ten etap biografii poety jako niezwykle istotny dla rozwoju polskiej literatury tamtych lat. Oryginalne ekspozycje oddają klimat czasów historycznych, które zmuszały ówczesne pokolenie patriotów do trudnych wyborów i kompromisów, przedstawiono tu jednocześnie znaczenie i rolę poezji i poety w kształtowaniu świadomości narodowej, która najpełniej mogła się wówczas wyrażać właśnie w literaturze.

Sala trzecia („Szukam Litwy...”) poświęcona jest dwuletniu okresowi podróży Mickiewicza po Europie romantycznej. Przypomina najistotniejsze przyjaźnie i kontakty Mickiewicza z elitą intelektualną i artystyczną Europy końca lat dwudziestych, od Goethego poczynając a na Zygmuncie Krasińskim kończąc. Znaczący jest także pobyt poety w Wielkopolsce w czasie Powstania listopadowego, który bez wątpienia w sposób bezpośredni wpłynął na dalszą jego twórczość.

Sala czwarta („Na paryskim bruku...”) opowiada dzieje pierwszych lat Wielkiej Emigracji, która w dramatyczny i bolesny sposób szukała dla siebie miejsca w ówczesnej Francji. Swoiste getto polonijne Mickiewicz widział jako „poselstwo wyprawione przed oblicze ludów Europy”. Wtedy powstaje III część „Dziadów”, „Księgi Narodu i Piełgryzstwa Polskiego” i „Pan Tadeusz”.

Kolejną część wystawy („Broń mnie przed sobą samym...”) poświęcona jest profesurze Mickiewicza w Lozannie, wykładom w College de France, wydaniem Wiosny Ludów i tworzonemu wtedy przez poeę Legionowi oraz jego związkowi z Andrzejem Towiańskim i Kołem Sprawy Bożej.

„(Jest u mnie kraj, ojczyzna mojej...”) - wystawę zamyka historia polityczno-wojskowej misji Mickiewicza w Konstantynopolu, przerwanej przez śmierć.

***

W dniu otwarcia wystawy, 19 października br. w Warszawie rozpoczęła się międzynarodowa konferencja naukowa „Adam Mickiewicz. Tradycja i nowatorstwo”, która następnie przeniosła się do Poznania. Do udziału w niej również zaproszono „Kuriera”. Do ciekawostek należy fakt, że

w jednym z referatów policzono, na przykład, ile razy w dziełach Mickiewicza pojawiają się słowa „śmiech” i „śmiać się”. Okazało się, że najczęściej występują one w „Panu Tadeuszu”.

Naukowców litewskich reprezentował na konferencji Algis Kaleda, który wygłosił referat nt. „Adam Mickiewicz jako współtwórca litewskiego odrodzenia narodowego w XIX w.”

NA ZDJĘCIACH: ekspozowane portrety Adama Mickiewicza; widok Wilna nieznanego autora, ostatnio kupiony w Paryżu przez Muzeum.

W Szkole Podstawowej nr 38 im. Marii Skłodowskiej - Curie

Nazwa tej warszawskiej szkoły (w minionych latach uczestniczyła w kwestach na warszawskich Powązkach na rzecz wileńskiej Rosy) niejednokrotnie przewijała się w publikacjach „Kuriera Wileńskiego”. Nieprzypadkowo więc zostaliśmy zaproszeni na spotkanie z jej nauczycielami i uczniami, poświęcone 200. rocznicy urodzin Wieszca. Mówiono na nim m. in. o wileńsko-kowieńskim okresie życia i twórczości Adama Mickiewicza oraz o naszym dzienniku, o nasświetlaniu na jego łamach tematyki Mickiewiczowskiej.

Uczestnicy spotkania zwrócili się za apelowo o zaopiekowanie się grobami rodziny Pietraszkiewiczów, znajdującymi na Rosie w Wilnie, dzięki której, poczynając od przyjaciela Mickiewicza, filomata Onufrego Pietraszkiewicza, zostało ocalone archiwum filomatów.

W Regionalnym Ośrodku Kultury

Ten apel spotkał się także z aprobatą podczas inauguracji Jesiennych Spotkań z Poezją (22-26 października br.), których organizatorem był Regionalny Ośrodek Kultury w Łomży (dyr. Jarosław Cholewicki). Przebiegały one w ramach obchodów 200. rocznicy urodzin Adama Mickiewicza.

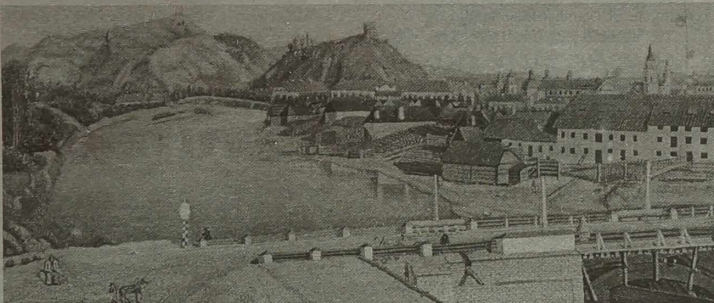
Byliśmy zaszczyceni tym, że właśnie „Kurier Wileński” otwierał te Spotkania. Zaproszony na nie p.o. redaktora naczelnego Jerzy Surwiło opowiedział o „Pamiętkach Mickiewiczowskich okresu wileńskiego”, przedstawiając m. in. ich mini-wystawę.

Wśród uczestników Jesiennych Spotkań z Poezją w Łomży (organizowała je p. Małgorzata Sawicka-Kujawa) byli: aktorka Teatru Studio w Warszawie Irena Jun (zaprezentowała monodram „Pan Tadeusz”); Daniel Olbrychski (mówił o filmie „Ostatni zajazd na Litwie”); Stanisław Klawe (recitał „Mickiewicz znany i nieznanym”); Jan Jakub Należyty (recitał); Wojciech Siemion („Mały musical z duchami Pana Adama”).

Towarzyszyło temu podsumowanie konkursu plastycznego „Ilustracje do tekstów wieszca Adama” oraz przeprowadzenie konkursu poezji śpiewanej.

Inf. wł.

Przed dniem Wszystkich Świętych i Zaduszkami

Wspomnijmy o Nich

Rozrzućni i rozproszni po całym świecie. Z własnej i bardzo często nie z własnej woli. Wspomnijmy o Nich. Gdy będziemy porządkowali groby swoich bliskich, przynajmniej na chwilkę

wróćmy myślą do tych, którzy spoczęli daleko od swego kraju, od swego miasta rodzinnego. Oni przecież nigdy tak naprawdę nie potrafili rozstać się ze swymi ojczyznami. Niech przykładem temu będą:

Kazimiera Illakowiczówna - urodzona w Wilnie, zmarła w Poznaniu, pochowana na warszawskich Powązkach. Matka poetki leży w Dubinkach, ojciec - na wileńskiej Rosie. Do końca dni swoich była myślami z Litwą i Wilnem. W „Słowniku litewskim” pisała m. in.

O mogiłkach zapomnianych
słowa powiortę:
jakie tam krzyże upadłe,
jakie zdziczałe róże;
o łączce niebieskiej z kładką
na leśny brzeg,
o jasnowłosym chłopcu,
co przez len kwintąy biegł.
W innym wierszu „Do Litwy” mówi:
Ty mię o Litwo, racz wspomnieć
choć krzyżem,
niech moje imię na tym krzyżu stoi...
...bo bylam twoja.

Pisarz, publicysta, poeta **Bohdan Lubicz - Rudnicki** urodził się w Wilnie. Pochowany na

warszawskich Powązkach. W jego niezwykle wzruszającej „Litani Ostrobramskiej” są takie strofy:

Matko wiliński - ta z hejnalu
w katedralnej wieży!
Matko z wierszy Adamowych,
z filareckich pieśni!
Matko tych, co we wrześnie
ginęli przy Twej Bramie!
Matko nasza partyzancka
z ryngrafów szlacheckich!

Matko ofiar zawleczonych
do łagrów sowieckich!...
Bohdan Lubicz - Rudnicki kończy swą „Litanię Ostrobramską” następujący słowy:
Daj nam dojsć do Twego nieba
poprzez Ostrą Bramę!
H. J.

NA ZDJĘCIACH: groby Kazimierzy Illakowiczówny i Bohdana Lubicza - Rudnickiego na warszawskich Powązkach.

Fot. Olgierd Korzeniecki

mnianej akcji „Kuriera” i jego Grona Miłośników Wilna, ufundowali tabliczkę pamiątkową z odpowiednim napisem oraz zabrali o kwiaty. A najważniejsze - przed Dniem Wszystkich Świętych i Zaduszkami razem z przedstawicielami Grona Miłośników Wilna, działającego w ramach zgadywanki „KW” - „Krajobrazy Wilna i Wileńszczyzny”, przybyli na Cmentarz Bernardyński, uporządkowali i zabezpieczyli grób prof. Mariana Massoniusa przed całkowitym zrównaniem z ziemią.

Cieszy ogromnie, że w akcji postawienia krzyża na zniszczonym grobie Profesora uczestniczyli uczniowie klasy 8 c oraz członkowie Koła Krajoznawczego Wileńskiej

spółdzielni mogiły znajdującej się w sąsiedztwie miejsca spoczynku prof. Massoniusa oraz innych profesorów uniwersytetu, a także groby rodziny Kadenaczych, w tym Zofii z Piłsudskich Kadenacowej, rodzonej siostry Marszałka Józefa Piłsudskiego. Łącznie w tej akcji wzięło udział około 50 osób.

Po jej zakończeniu odbyła się wycieczka po cmentarzu, podczas której kolejny raz stwierdzono, że znajduje się on w opłakanym stanie i wymaga stałej, poważnej opieki.

(Dokończenie nastąpi)
Jerzy SURWIŁO

NA ZDJĘCIACH: uczestnicy akcji przy grobie prof. Mariana Massoniusa oraz w czasie sprzątania cmentarza; coraz bardziej niszcząca zabytkowa kapliczka erekcyjna, której grozi zagłada; wymagające opieki miejsce spoczynku dyplomaty II RP Bohdana Zaniewskiego z napisem na pomniku: Attache Ambasady Rzplitej w Washingtonie. Ur. 25 sierpnia 1905 r. w Wilnie, zm. 11 października 1935 r. w Stanie Ohio; zmuszała część ściany cmentarnej może lada dzień ostatecznie runąć i drugi raz po-

Podażając śladami książki „Zarzecze. Cmentarz Bernardyński”, Andrzej Lorczyk, naukowiec z Instytutu Filozofii Uniwersytetu Wrocławskiego ustalił miejsce pochówku Mariana Massoniusa (1862-1945), pedagoga, publicysty, krytyka literackiego, profesora filozofii Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Prof. Massonius studiował w Warszawie, Lipsku, Pradze, Berlinie, Monachium. W latach 1905-1919 był nauczycielem

CMENTARZ BERNARDYŃSKI: DO AKCJI „KURIERA” I JEGO GRONA MIŁOŚNIKÓW WILNA DOŁĄCZYŁ SIĘ UNIWERSYTET TRZECIEGO WIEKU

NA GROBIE MARIANA MASSONIUSA, PROF. USB STANAŁ KRZYŻ

w tajnych szkołach i kompletach, kursach i gimnazjach polskich w Warszawie, Mińsku i Nieświeżu. Więziony przez bolszewików jako zakładnik.

Po śmierci spoczął obok innego profesora Uniwersytetu Stefana Batorego, księdza Leona Puciaty (zm. 1943),

który wykładał dogmatykę szczegółową na wydziale teologicznym. Jego grób był m.in. głównym znakiem orientacyjnym, dzięki któremu ustalono miejsce pochówku prof. Mariana Massoniusa, ponieważ w księgach cmentarnych nie ma żadnego wpi-

su o miejscu jego pogrzebania.

W jednym z listów Andrzej Lorczyk prosił o informacje o dalszych losach grobu prof. Massoniusa. Na dzień dzisiejszy nie wiem, jak je widzi autor listu z Wrocławia, ale w Wilnie grobem się zaopiekowali. Zrobili to, jak potrafili, w miarę swoich możliwości, podczas akcji porządkowania i odnawiania miejsc spoczynku profesorów Uniwersytetu Wileńskiego, poświęconej 200. rocznicy urodzin Adama Mickiewicza. Państwo Jadwiga i Aleksander Pietkiewiczowie zatroszczyli się o krzyż, natomiast słuchacze Uniwersytetu Trzeciego Wieku (dyrektor doc. dr Ryszard Kuźmo, prezes Rady UTW mgr Wacław Bieleninik), którzy walczyli dołączyli się do wspo-

Nabożeństwo żałobne wraz z procesją na Cmentarzu Bernardyńskim zostanie odprawiona w poniedziałek, 2 listopada w Dzień Zaduszny o godz. 14.00. Procesja żałobna rozpocznie się przy bramie cmentarnej.

Szkoły Średniej na Lipówce z nauczycielką Stefaną Kuźmową. Razem z dorosłymi

grzebać spoczywających pod nią.

Fot. Marian Paluszkiwicz

DZIEŃ ZADUSZNY W KATEDRZE NA WAWELU

Twórca obrazu: prof. Wincenty Wodzinowski

W noc zaduszną w oświetlonej głównej nawie Katedry na Wawelu, przed wielkim ołtarzem schodzą się duchy twórców i bojowników Polski - ci, co ją budowali słowem Bożym, mieczem, pracą. Zeszły się wieki - tum postaci. Najbliżej ołtarza - Polska porozbiorowa. Najwięcej cierpieła, a wierzyła i walczyła. Kosynierzy z Kościuszką, legionści z Poniatowskim, powstańcy obu powstań, legionści z wielkiej wojny, sybiracy, przesuwający się boczną nawą, widoczni przez wejście. Wśród nich duch prorocy Ks. Skargi. Jak pośrednik między dawną a nową Polską u wejścia bocznego - duch Mickiewicza. W Polsce przedrozbiorowej świecą jasno fundamenty Polski: Krzyż i miecz - Krzyż Mieczysława i Dąbrowki i miecz Chrobrego. Z krzyża - święci, od św. Wojciecha u góry do św. Stanisława, kłęczącego na dole z jasnym otokiem świętości dookoła głowy. - Z miecza - bohaterowie: Łokietek z orłem Polskim, Kazimierz W., Jagiełło, Warnieńczyk, Batory, Żółkiewski, Sobieski. W górze świetna, strojna grupa Złotego Wieku Zygmunów: Zygmunt Stary, Bona, Zygmunt August, Barbara. Na końcu - ostatni królowie. Dwaj tylko kłęczą pokutnie: ten, co mieczem ciął w służbę Krzyża - Bolesław Śmiały i ten, co nie umiał uznać ni siły Krzyża ni siły miecza - Stanisław August. Jednemu i drugiemu spadł z ramion płaszcz królewski. Bez korony, bez królewskiego płaszcza, pochylony ku św. Stanisławowi, jakby prosił o odpuszczenie winy - to Bolesław Śmiały. Za wszystkich i za przyszłość modli się przy grobowcu Jadwigi - Duch Polski.

Oryginał przed wojną znajdował się w Sejmie Rzeczypospolitej

Tekst objaśniający do obrazu "Dzień Zaduszny w Katedrze na Wawelu":

1. Duch. 2. Legionści. 3. Powstańcy z 1863 r. 4. Książd Mackiewicz z 63 r.
5. Rok 1812. 6. Kosynierzy. 7. Kościuszko. 8. Książę Józef Poniatowski. 9. Książd P. Skarga. 10. A. Mickiewicz. 11. Sybirscy wygnańcy. 12. Władysław Herman. 13. Mieczysław Stary. 14. Mieczysław I. 15. Błog. Kinga. 16. Bolesław Chrobry. 17. Kazimierz Odnowiciel. 18. Bolesław Krzywousty. 19. Mieczysław II. 20. Bolesław Kędzierzawy. 21. Kazimierz Sprawiedliwy. 22. Leszek Biały. 23. Dąbrowka. 24. Elżbieta (matka królów). 25. Kazimierz Jagiellończyk. 26. Leszek Czarny. 27. Aleksander. 28. Jan Olbracht. 29. Stefan Czarniecki. 30. Stanisław Żółkiewski. 31. Stańczyk. 32. Unitka. 33. Święty Jan Kanty. 34. Święta Jadwiga Śląska. 35. Błog. Bronisława. 36. Święty Stanisław. 37. Władysław Jagiełło. 38. Jadwiga. 39. Bolesław Śmiały. 40. Łokietek. 41. Kazimierz Wielki. 42. Władysław Warnieńczyk. 43. Stefan Batory. 44. Anna Jagiellonka. 45. Zygmunt III Waza. 46. Jan Kazimierz. 47. Maria Ludwika. 48. Władysław IV. 49. Michał Korybut Wiśniowiecki. 50. Jan III Sobieski. 51. Marysieńka. 52. Henryk Walezy. 53. Zygmunt I Stary. 54. Bona. 55. Zygmunt August. 56. Barbara Radziwiłłówna. 56. b. Izabela Zapolska. 57. Święty Kazimierz Jagiellończyk. 58. Błog. Salomea. 59. Święty Wojciech. 60. Stanisław Leszczyński. 61. August II. 62. August III Sas. 63. Stanisław Poniatowski. 64. Muza (Myśl twórcza) i twórcza obrazu.

Repr. Marian Paluszkievicz

„KURIER WILEŃSKI” - TWÓJ PRZYJACIEL - INFORMUJE, DORADZA, POMAGA

DEKRET

Prezydenta Republiki Litewskiej O nadaniu stopnia pułkownika

27 października 1998 r., nr 216

Artykuł 1.

Zgodnie z artykułami 77 i 140 Konstytucji Republiki Litewskiej oraz artykułami 54 i 55 ustawy Republiki Litewskiej o organizowaniu systemu ochrony kraju i służbie wojskowej, jak też na wniosek ministra ochrony kraju Republiki Litewskiej **nadaje** stopień pułkownika:

pułkownikowi-lejtnantowi **Jurgisowi NORGELE**, zastępcy Inspektora Generalnego Ministerstwa Ochrony Kraju;

pułkownikowi-lejtnantowi **Antanasowi PAULIKASOWI**, szefowi sztabu Departamentu Bezpieczeństwa Cywilnego.

Artykuł 2.

Dekret ten wchodzi w życie od dnia jego podpisania.

Prezydent republiki **Valdas ADAMKUS**
Minister ochrony kraju **Czeslovas STANKEVICIUS**
(Zam. 627)

DEKRET

Prezydenta Republiki Litewskiej O odwołaniu sędziego sądu dzielnicowego

26 października 1998 r., nr 212

Artykuł 1.

Zgodnie z punktem 11 artykułu 84, artykułem 112, punktem 4 artykułu 115 Konstytucji Republiki Litewskiej i na wniosek ministra sprawiedliwości Republiki Litewskiej, jak też na zalecenie Rady Sędziów **odwołuje** **Vytautasa MASIOKASA** ze stanowiska sędziego sądu dzielnicowego m. Kowna i przewodniczącego tego sądu.

Artykuł 2.

Dekret ten wchodzi w życie od 2 listopada 1998 r.

Prezydent republiki
Valdas ADAMKUS
(Zam. 630)

DEKRET

Prezydenta Republiki Litewskiej O odwołaniu sędziego sądu dzielnicowego

26 października 1998 r., nr 214

Artykuł 1.

Zgodnie z punktem 11 artykułu 84, artykułem 112, punktem 2 artykułu 115 Konstytucji Republiki Litewskiej i na wniosek ministra sprawiedliwości Republiki Litewskiej, jak też na zalecenie Rady Sędziów **odwołuje** **Jonasa KRIZEVICIUSA** ze stanowiska sędziego sądu dzielnicowego rejonu trockiego i przewodniczącego tego sądu w związku z wygaśnięciem pełnomocnictw.

Artykuł 2.

Dekret ten wchodzi w życie od dnia jego podpisania.

Prezydent republiki
Valdas ADAMKUS
(Zam. 629)

DEKRET

Prezydenta Republiki Litewskiej O mianowaniu sędziego sądu okręgowego

26 października 1998 r., nr 213

Artykuł 1.

Zgodnie z punktem 11 artykułu 84, artykułem 112 Konstytucji Republiki Litewskiej i na wniosek ministra sprawiedliwości Republiki Litewskiej oraz na zalecenie Rady Sędziów **mianuje** **Vytautasa MASIOKASA** sędzią Kowieńskiego Sądu Okręgowego.

Artykuł 2.

Dekret ten wchodzi w życie od 3 listopada 1998 r.

Prezydent republiki
Valdas ADAMKUS
(Zam. 628)

DEKRET

Prezydenta Republiki Litewskiej O mianowaniu przewodniczącej sądu dzielnicowego

26 października 1998 r., nr 215

Artykuł 1.

Zgodnie z punktem 11 artykułu 84, artykułem 112 Konstytucji Republiki Litewskiej i na wniosek ministra sprawiedliwości Republiki Litewskiej oraz zalecenie Rady Sędziów **mianuje** **Czesławę MALINOWSKĄ** przewodniczącą Trockiego Rejonowego Sądu Dzielnicowego.

Artykuł 2.

Ten dekret wchodzi w życie od dnia jego podpisania.

Prezydent republiki
Valdas ADAMKUS
(Zam. 626)

Pogoda Z parasolem czy bez ...

Dziś na Litwie zachmurzenie zmienne, krótkotrwałe opady deszczu. Wiatr - południowo-zachodni, porywisty. Temperatura w nocy 2-7, w dzień 6-10 stopni.

W Wilnie popada. Temperatura w nocy 3-8, w dzień 7-9 stopni ciepła.

W ciągu następnych dwóch dni - wietrznie i mokro, lokalne opady deszczu ze śniegiem. Temperatura w nocy od -1 do +4, w dzień 5-10 stopni ciepła.

KALENDARIUM

* Piątek (30. X) jest 303 dniem 1998 r.

Do końca roku pozostało 62 dni.

* Znak Zodiaku - Skorpion.

* Imieniny: Edmunda, Przemysława, Zenobii.

* Wschód Słońca - 7.17, zachód - 16.47.

Długość dnia - 9 godz. 30 min.

* Księzyc. Przed pełnią - od 28 października.

Do 2000 roku pozostało 428 dni.

ZAKŁAD KUŚNIERSKI

„SABINA” przypomina, że zima nie za górami i zaprasza do siebie, gdzie można kupić, zamówić lub przerobić (odnowić) futra. Poza tym w zakładzie jest duży wybór zimowych kapeluszy futrzanych.

Pracujemy: wtorki-piątki w godz. 10-18, soboty (10-15).

N. Vilnia, ul. Kojelaviciaus 222, tel. 67-74-95.

(Zam. 607)

BIURO ZATRUDNI

Mamy dużo wolnych miejsc pracy.

Pylimo 2 -203 p.

Tel. 22-65-87.

(Zam. 600)

„Kibirskztis” naprawia łodówki w Wilnie i w okolicach.
Tel. 72-15-40. (Zam. 601)
Inwalida III grupy poszukuje pracy w domu.
Tel. 44-56-79. (Zam. D-754)

VERSLO INFORMACIJA

FAKSE INFORMATORIJE Vilniuje (22) 250707

Kaune (27) 798138

INTERNETE

http://katalogas.nkm.lt

2001 Vilnius, tel.: 227802, 227925, fax: 227803, 227925

Z powodu przedwczesnego zgonu
Aloyzasa VASILIAUSKASA
wyrazy współczucia
rodzinie i bliskim
składają sąsiedzi domu nr 26